

Skinnkvalitet

Skinnkvalitet hos inomhusuppfödda lamm

Att använda gotlandsfår till vinteruppfödning ger möjlighet dels att pricka in det högsta avräkningspriset och dels att få vettigt betalt för skinnen. Men det återstår mer jobb att undersöka hur totalekonomi i en sådan produktionsform ser ut.

Det finns idag en betydande lönsamhet i att sälja skinn av god kvalitet. I en LRF-finansierad pilotstudie har undersökts om gotlandsfår kan producera skinn av godtagbar kvalitet under andra årstider än hösten. Resultatet är spännande!

Bakgrund

Skinn från fårrasen gotlandsfår är en eftertraktad bristvara som ger producenten en så värdefull intäkt att denna produktionsform ofta är den mest lönsamma inom fårnäringen. Vi tror oss veta att de ”vanliga”, höstslaktade lammens skinn har bättre kvalitet än de från inomhusuppfödda lamm. Dessa lamm har oftast varit födda på våren, fötts upp på bete

för att därefter stallas in och slaktas vintern därpå. Skinnen har då varit vaddiga, glanslösa och tunnhåriga och därmed inte varit efterfrågade på marknaden. Nystartade producenter har sällan möjlighet att leverera lamm till slakt under höstmånaderna eftersom slakterierna inte efterfrågar mer lammkött under denna period. Om man kan få gotlandsfår att lammas i januari/februari och slakta lammerna innan midsommar,

med hög kvalitet på skinnen, skulle det ekonomiska resultatet i denna produktionsform öka väsentligt. Detta under förutsättning att dräktighetsprocenten och antalet uppfödda lamm per tacka inte minskar alltför mycket.

Bedömningen

I en pilotstudie har 194 skinn från två besättningar på Gotland bedömts. Djuren var födda i januari/februari och slaktade senast i mitten av juli och har inte gått på bete. Bedömningen utfördes av Inger Monson och Jenny Andersson, Ateljé Guldtackan, lammproducenter och skinnhantverkare, samt Katarina Fritjofsson, riksdomare och lammproducent. Bedömningen utfördes vid

AB Tranås Skinnberedning. Följande egenskaper bedömdes, i förekommande fall enligt en skala från 1 – 5 där 5 poäng indikerade bästa värdet:

- Färgnyans och färgpoäng
- Lockstorlek och lockpoäng
- Pålshårskvalitet och glans
- Smidighet
- Säljvärde

Skinn av hög kvalitet har minst 4 eller 5 i alla egenskaper. Skinnen skiljer sig mer i kvalitet än vad vi är vana vid från höstslaktade skinn. Vi har inte kunnat jämföra med några höstslaktade skinn från dessa besättningar.

Det finns skinn som är lika fina som höstslaktade! Men vi hittar flera skinn som har ett lägre säljvärde än de flesta höstslaktade skinnen.

Vår slutsats är att inomhusuppfödda lamm mycket väl kan hålla samma goda kvalitet som höstslaktade djur men det gäller att välja djur med bra förutsättningar för att slippa få för hög andel svårsålda skinn. I de besättningar vi undersökte bedömdes ca 30 respektive 40 % av skinnen ha ett lågt säljvärde. Orsakerna till detta varierade med bland annat ojämn och asymmetrisk färgutbredning, alltför liten lock, ulliga, vaddiga skinn med sämre glans och tunt hår.

Slutsats

Studien visar att det går att producera skinn av hög kvalitet från lamm av rasen gotlandsfår som fötts upp inomhus.

Kvaliteten varierar mer än för höstslaktade lamm och det är därför viktigt att avla på djur med hög skinnkvalitet så att det inte produceras alltför stor andel osäljbara skinn eftersom detta kan äventyra den enskilde producentens ekonomi men även skinnens rykte i stort. Vi tror oss våga påstå att kvaliteten på skinnen från dessa vinterfödda lamm kan bli betydligt bättre än skinn från lamm som först fötts upp utomhus för att sedan stallas in och slutgödas inför slakt.

Framtid

Nu återstår att titta på dräktighetspro-

Jenny Andersson och Inger Monson studerar vinterfödda gotlandsskinn i skinnprojektet. Den tredje bedömaren Katarina Fritjofsson saknas på bilden

cent, antal uppfödda lamm per tacka och slaktrésultat för att undersöka de ekonomiska förutsättningarna i denna mycket intressanta produktionsform!

Vi vet inte heller om slakterierna är intresserade av att köpa dessa skinn eller om det är hemmaförsäljning som är aktuell till 100 %. Det finns dock i dagsläget inga beslut tagna om vidare undersökningar.

Text och foto: Birgit Fag

Projektledare

Hushållningssällskapet Jönköping

Telefon 0706-401 601

Mailadress birgit.fag@hush.se

När slutredovisningen av projektet är klar kommer den att läggas ut i sin helhet på LRFs, Fåravelsförbundets och Gotlandsfårsföreningens hemsidor.

Faktaruta

Studien har huvudsakligen finansierats med medel från LRF men också av AB Tranås Skinnberedning som tillhandahållit lokal och sponsrat två av bedömarna.

Pilotstudien, delprojekt 4, ingår som en del i LRFs större projekt i syfte att utveckla lammproduktionen i Sverige. Övriga delar i projektet syftar till att utveckla rådgivningen, förbättra avelsvärderingen, främja fårens hälsa samt skapa en kunskapsbas på internet.

Kvalitetsfel som på skinnets på bilden är vanligare på skinn från vinteruppfödda lamm. Här ses ojämn färg, liten lock samt tunt pälsbår. Foto Håkan Areslätt

Det är vi som är din nya samarbetspartner när det gäller lammslakt!

Nu är det hög tid att teckna leveransavtal för 2010!

Kontakta Helge för mer information om våra förmånliga villkor. Hör av dig på 0512-292 56 eller helge.svensktfågelkott@telia.com

Vid slaktanmälan ring Ulrika!

Telefon: 0512-292 59
Telefontid: 14.00-16.00
E-post: ulrika.svensktlammkott@telia.com

svenskt lammkött
I Håkantorps